

елКазан шәһәре Совет районының муниципаль автоном мәктәпкәчә белем
учреждениесе

«Катнаш төрдәге татар телендә тәрбия һәм белем бирүче 394 нче номерлы балалар
бакчасы»

Педагогик кинәшмә утырышында
каралды һәм кабул ителде
Протокол № 1 « 10 » 08 2023ел

«Раслыйм»
394 нче балалар бакчасы мөдире
Л.З.Ганиева
Приказ № 10/п « 10 » 08 2023ел

**Балалар бакчасында рус һәм башка
милләт балаларына
татар теле өйрәтү программасы
2023 –2024уку елы**

Төзүчесе: 1 категорияле
татар теле тәрбиячесе
Хусаинова А.Ш.

Казан, 2023ел

Эчтәлек

Аңлатма язуы		
I НЧЕ БҮЛЕК. Максатчан бүлек		
1.1	Программаның максаты һәм бурычлары	
1.2.	Программа принциплары	
1.3	Балаларның яшь үзенчәлекләре	
1.4	Укыту методик комплектының эчтәлегә.	
1.5	“Татарча сөйләшәбез” укыту методик -комплектлары буенча үзләштерүдә көтелгән нәтижеләр.Күзәтү	
1.5.1	Беренче кечкенәләр төркеме 2-3 яшь	
1.5.2	Икенче кечкенәләр төркеме 3-4 яшь	
1.5.3	Уртанчылар төркеме 4-5 яшь	
1.5.4	Мәктәпкә әзерлек төркеме 6-7 яшь	
1.5.5	Мәктәпкәчә яшьтәге балаларның аралашу кунекмәләрен күзәтү	
1.6	Балаларны милли,мәдәни мөхит гадәтләре һәм нормаларына кунектерү	
II НЧЕ БҮЛЕК. Эчтәлекле		
2.1	Белем бирү эшчәнлегенең күләме.	
2.2.	Татар телен өйрәтүдә кулланыла торган чаралар.	
2.3	Эш төрләре һәм формалары.	
2.4	Инновацион эш	
2.5	Электрон чаралар куллану ярдәмендә белем бирү режимы	
2.6	Татар теленнән комплекслы - тематик план	
III НЧЕ БҮЛЕК. Оештыру		
3.1	Материаль – техник яктан тәэмин ителеш	
3.2	Программалар белән һәм методик яктан тәэмин ителеш	
3.3	Кулланылган әдәбият	
3.4	Күзәтү материаллары	
3.5	укыту методик комплекты буенча күрсәтмә, таратма материаллар	

Аңлатма язуы

Эш программасы Казан шәһәре Совет районының муниципаль автоном мәктәпкәчә белем учреждениесе «Катнаш төрдәге татар телендә тәрбия һәм белем бирүче 394 нче номерлы балалар бакчасы» өчен төзелгән.

Балалар бакчасында рус балаларына татар телен өйрәтү буенча эш программасы (алга таба – Эш программасы) - мәктәпкәчә тәрбия һәм белем учреждениесендә рус һәм башка милләт балаларын татарча сөйләшергә өйрәтү, төрле яктан үсеш өчен мөмкинлекләр тудыруга юнәлтелгән документ булып тора.

Эш программасы Федераль дәүләт белем стандартына (ФГОС) нигезләнеп төзелде, максат һәм бурычларны, көтелгән нәтижеләрне, белем бирү процессын оештыруны билгели.

Эш программасы мәктәпкәчә мэгариф системасы эшчәнлеген ачыклаучы норматив - хокукый актлар нигезләмәләренә көйләнгән.

Өлеге эш программасы түбәндәге документларга нигезләнеп төзелгән:

Федераль жирлектә:

-“Россия Федерациясендә белем турында” федераль закон - 29.12.2012 N 273-ФЗ (07.05.2013 үзгәртүләр кертелеп, 19.05.2013 гамәлгә кәргән),

-Мәктәпкәчә мэгарифнең Федераль дәүләт белем стандарты (Россия Федерациясе Министрлыгы һәм Фән министрлыгының 2013 елның 17 октябрендә 1155 нче номерлы боекык нигезендә расланган);

СП 2.4.3648-20 «Санитарно-эпидемиологические требования к организациям воспитания и обучения, отдыха и оздоровления детей и молодежи», утвержденными постановлением главного санитарного врача от 28.09.2020 № 28 приказом Минобрнауки от 31.07.2020 № 373 «Об утверждении Порядка организации и осуществления образовательной деятельности по основным общеобразовательным программам – образовательным программам дошкольного образования»,- “ (Тәржемәсе СП 2.4.3648-20 “Балалар һәм яшьләр өчен төзелгән тәрбия һәм белем бирү, ял һәм сәламәтләндрү оешмаларына санитар –эпидемиологик таләпләр “ баш санитар табиб карары нигезендә раслана 28.09.2020 № 28, “Оештыру тәртибен белем бирү эшчәнлеген тормышка ашыру төп белем бирү программасы- мәктәпкәчә белем бирү программасы нигезендә раслау" Минобрнауки приказы 31.07.2020 №373

Төбәк жирлегендә:

- Татарстан Республикасының 2013 ел 22 июль 68-ЗРТ номерлы «Белем бирү турында» Законы;

- Татарстан Республикасының “Татарстан Республикасында дәүләт телләре һәм башка телләр турында” Законы;

-Мэгариф һәм Фән Министрлыгының туган һәм татар телләрен балалар бакчаларында өйрәтү эшчәнлегенә буенча методик тәкъдимнәре буенча боекыгы (2018ел)

- Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән кабул ителгән 2015–2025 елларда мэгарифне үстерү стратегиясе (29.05.2015, №996-р)

Мәктәпкәчә белем бирү учреждениесе жирлегендә:-Казан шәһәре Совет районы «Катнаш төрдәге татар телендә тәрбия һәм белем бирүче 272нче номерлы балалар бакчасы” мәктәпкәчә белем муниципаль бюджет учреждениесе уставы;

- Казан шәһәре Совет районы «Катнаш төрдәге татар телендә тәрбия һәм белем бирүче 394 нче номерлы балалар бакчасы” мәктәпкәчә белем муниципаль бюджет учреждениесе төп белем бирү программасы турында нигезләмәсе.

“Татарстан Республикасы халыклары телләре турында” Татарстан Республикасы Законында һәм Татарстан Республикасында башка телләренә саклау, өйрәнү һәм үстерү буенча Татарстан Республикасы дәүләт программасында мәктәпкәчә милли белем бирү өчен кирәкле шартлар булдыру каралган. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты карары белән кабул ителгән 2010 – 2015 елларда мэгарифне үстерү стратегиясендә (30.12.2010, №1174) – мәктәпкәчә тәрбия һәм белем бирү учреждениеләре өчен рус телле балаларны татарчага өйрәтү программасы, укуыту-методик комплектары (УМК) төзү бурычы куелды.

Балалар бакчасында татар теленә өйрәтү программасы (эш программасы) “Мәктәпкәчә төп гомуми белем бирү программасы структурасына Федераль дәүләт таләпләре”нә (РФ Мәгариф һәм фән министрлыгының 23.11.2009 елда 655 нче карары нигезендә расланган) нигезләнәп төзелде.

Программа 4 яшьтән 7 яшькә кадәр булган рус телле һәм башка милләт балаларын татарча аралашырга өйрәтү эшчәнлекләренә эчтәлеген чагылдыра. З.М.Зарипова авторлыгында “Татарча сөйләшәбез” укуыту-методик кулланмаларына нигезләнәп өйрәтелә. УМК “Минем өем” (4-5 яшь), “Уйный – уйный үсәбез” (5-6 яшь), “Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” (6 - 7 яшь) проектларын үз эченә ала.

Балаларны татар телендә сөйләшәргә һәм аралашырга өйрәтү билгеле бер күләмдәге сүз байлыгы булдырудан башлана. Аралашуга чыгу өчен нәтижәле чаралар булып аудиоязмалар, эш дәфтәрләре, анимацион сюжетлар, интерактив уеннар тора.

Укуыту-методик комплекты кысаларында, лексик минимумны үзләштергән очракта, эшчәнлектә планлаштырылган уеннарның эчтәлеген үзгәртелә, яңа алымнар кертелә, баетыла.

Эшчәнлектә өйрәнелгән тел материалы, режим моментларында, уен эшчәнлегә аша (ситуатив күнегүләр, сюжетлы рольле уеннар, үстерелешле диалоглар, сәхнәләштерү һ. б.) ныгытыла.

Эш программасы өч бүлектән (максатчан, эчтәлекле, оештыру) тора, белем бирү өлкәләре буенча куелган бурычларны күздә тотта.

Эш программасының кушымта өлешендә эш көне бүленеше, шөгыйльләр чөлтәре, еллык эш план , милли состав .

I БҮЛЕК. Максатчан бүлек

1.1. Программаның максаты:

Татар теленә өйрәтү “Татарча сөйләшәбез”(авторлары З.М.Зарипова ,Р.Г. Кидрячева,Р.С.Исаева) укуыту-методик комплектында каралган рус телле балаларга татар теленә өйрәнүгә кызыксыну уяту, материалны ныклап үзләштерү һәм лексик минимумны ныгыту эшенә ярдәм итү или юнәлдәрү (способствовать)

Программаның бурычлары :

- сүзлек байлыгын арттыру, сөйләмдә сүзләргә актуальләштерү
- беренчел диалогик һәм монологик сөйләм телен үстерү күнекмәләрен булдыру;
- хәтер, игътибарлылык, фикерләү ,ишетү сәләтен үстерү;
- татар телен өйрәнүгә кызыксыну уяту;
- аралашу теләге булдыру;
- халык авыз ижаты аша башка халыклар мәдәниятына карата кызыксыну һәм хөрмәт хисе уяту.

1.2. Программа принциплары:

Коммуникативлык принцибы – балаларны татар телен аралашу чарасы буларак куллануга әзерләүгә корылган. Телне фән буларак түгел, ә аралашу чарасы буларак өйрәтү;

Тел өйрәтү, тәрбия һәм үстерү бурычларының бер-берсе белән тыгыз бәйләнештә тормышка ашыру принцибы;

Дәвамчанлык принцибы – балалар бакчасының башлангыч мәктәп белән эзлеклелеген күздә тоту;

Белем бирү эшчәнлегенә мотивлашкан булу принцибы - бала материалны үзә өчен кызык булганда, үзенә шәхси ихтыяжларына туры килгәндә генә кабул итә һәм фикерли башлай. Телне аралашу, уен ситуацияләренә бәйләп өйрәнгәндә, балалар тел өйрәнүнең практик әһәмиятен тоялар, эмоциональ күтәрәнкелек туа һәм алар тел материалын бик теләп үзләштерәләр.

Индивидуальләштерү принцибы - тел өйрәткәндә социаль шәхес сыйфатларын үстерүне күздә тоту. Балаларның яшь үзәнчәлекләрен исәпкә алу.

Күрсәтмәлек принцибы – тел өйрәтүне көндәлек тормыштагы һәр төрле эшчәнлеккә бәйлә рәвештә, аларның тирә-юньне танып белүенә төп чарасы булып торган уен аша үткәрү.

Интеграция принцибы – һәр сөйләм төренең үз үзәнчәлеген исәпкә алу, тәрбияче сөйләмен техник чаралар ярдәмендә (аудио, видеоязмада) тыңлау (аудирование), тел үзәнчәлекләрен төрле күнегүләрдә бирү, балаларның диалогик сөйләмен үстерү.

1.3. Балаларның яшь үзәнчәлекләре

Уртанчылар төркеме (4-5 яшь)

Бу яшьтә баланың өлкәннәр һәм яшьтәшләре белән аралашуда мөстәкыйльлеге үсеш ала. Балалар өлкәннәр белән практик эшләрдә (йомыш үтәү, күмәк уеннар) аралашуны давам итү өстенә интеллектуаль аралашуга да омтылалар. Бу күпсанлы сораулар (Нигә?, Ни өчен?, Нәрсә өчен?) бирүдә һәм өлкәннәрдән яңа информация алырга теләүдә күренә. Балаларның сүзлегендә теләктәшлек, кеше хәленә керә белү, кызгану сүзләре барлыкка килә. Яшьтәшләрен үзләренә жәлеп итү өчен балалар аралашуның ситуациясенә карап, интонация, ритм, сүз тизлеген жайлылар. Өлкәннәр белән аралашу вакытында сөйләм этикеты кагыйдәләрен үтәп, исәнләшү, сабуллашу, рәхмәт әйтү, гафу үтенү, юату, кызгану, кеше хәленә керә белү сүзләрен кулланалар. Бу яшьтә баланың сөйләме бәйләнешле һәм эзлекле була.

Зурлар төркеме (5-6 яшь)

Алтынчы яшьтә баланың сөйләм үсешендә мөһим үзгәрешләр барлыкка килә.

Авазларны дөрес әйтү бу яшьтә норма булып тора. Балаларда (чит телгә), татар теленә карата кызыксынулары арта, шул телдә сөйләшсә, жырларга, аудио – видеоязмалар тыңларга, телевизион тапшырулар карарга теләкләре үсә. Балалар сөйләмдә гомумиләштерүче, күпмәгънәле сүзләр, антонимнар, синонимнар куллана башлыйлар. Аларның сүзлеге профессияне, социаль учреждениеләрне аңлатучы сүзләр, фигыльләр, сыйфатлар хисабына багытлана. Балалар сөйләм әдәбе кагыйдәләрен өйрәнә, мөстәкыйль рәвештә уенлы һәм эшлекле диалоглар төзсә, туры һәм кыска сөйләмне куллануны өйрәнәләр, тасвирлау һәм хикәяләр монологында геройның хәлен, кәефен, эпитетлар һәм чагыштырулар кулланып, бирергә сәләтле. Балалар үзара кара – каршы сөйләшсә, үзләренә юнәлгән сөйләмне аңларга һәм шулай ук тиешле репликаны кулланып җавап бирергә сәләтлеләр. Бу яшьтәге балалар уен ситуацияләре, проблемалы – эзләнүле уен ситуацияләрен барлыкка китереп, күрсәтмә эсбаплар, мәгълүмати – аралашу технологияләрен кулланып аралашырга өйрәнәләр.

Мәктәпкә эзерлек төркеме (6-7 яшь)

Бу яшьтә баланың сөйләме төрле контингент кешеләре белән аралашуга мөмкинлек бирә. Балалар авазларны дөрес әйтү генә түгел, фонемаларны һәм сүзләренә танылар. Телнең морфологик системасын үзләштерү аларга исемнәрнең, фигыльләрнең һәм сыйфатларның катлаулы грамматик формаларын төзсә мөмкинлек бирә. Чит телгә карата тотрыклы кызыксыну үсә. Мәгълүмати – аралашу технологияләрен кулланып аралашырга өйрәнәләр, аудио – видеоязмалар, уку – уку методик комплекларын кулланып предметны, аның билгесен, хәрәкәт белдерүче сүзләренә һәм сүзтәзмәләренә сөйләмдә, аралашуда актив кулланалар. Гади аралашу өчен кирәк булган сөйләм берәмлекләре белән балаларның лексикасы баеи, сүз байлыгы арта. Бу яшьтәге балалар төзелешле ягыннан катлаулы булмаган хикәя һәм сорау жөмлеләр төзиләр. Татар телендә сөйләшүче әңгәмәдәшенең сөйләмен тыңлый белсә, нәрсә турында сөйләгән аңларга тырышалар. Телне аз белүләренә дә карамастан диалогларда катнашырга омтылалар. Мәктәпкә эзерлек төркеме балалары бик еш сөйләмдә катлаулы жөмлеләр кулланалар. 6—7 яшьтә баланың сүз байлыгы арта. Диалог төзсәндә бала сорауларга тулы җавап бирергә, үз сораулар бирергә, әңгәмәдәшен аңларга тырыша. Монологик сөйләм дә актив рәвештә үсә. Балалар эзлекле һәм бәйләнешле итеп сөйли алалар.

1.4. Уку методик комплектының эчтәлеге.

Һәр проект түбәндәгеләрне үз эченә ала:

- 1) тематик план;
- 2) эшчәнлек конспектлары;
- 3) балалар һәм эти-эниеләр өчен эш дәфтәрләре;
- 4) аудиоязмалар;
- 5) анимацион күренешләр;

6) күрсәтмә, таратма материаллар;

7) диагностик материаллар.

“Татарча сөйләшбездә” проекты

Уртанчылар төркеме (4-5 яшь) “Минем өем” проекты

Белем бирү эшчәнлегенә бурычлары:

1. Бер – беренне тыңлау, ишетү сыйфатлары тәрбияләү.

2. Тирә- юнь күзаллавын киңәйтә барып, иң якын кешеләре, уенчыклар, ашамлыклар хисабына сүз байлыгын арттыру.

3. Тәрбияче кушкан катлаулы булмаган биремнәрне аңлап үти, кыска фразаларны кабатлап әйтә белүләренә ирешү.

4. Гади диалогта катнаша белү, хәтер, зиһен сәләтләрен үстерү.

Зурлар төркеме (5-6 яшь) “Уйный – уйный үсәбездә” проекты

Белем бирү эшчәнлегенә бурычлары:

1. Әдәпле итеп кара-каршы сөйләшә белү күнекмәләрен тәрбияләү.

2. Тирә- юнь күзаллавын киңәйтә барып, яшелчәләр, савыт-сабалар, киёмнәр, өй жиһазлары, ашамлыклар темасына кергән сүзләр хисабына сүз байлыгын арттыру.

3. Үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта татарча аралашуга чыгуларына ирешү.

4. Сөйләм күнекмәләрен үстерешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә камилләштерү.

5. Диалогик сөйләмне фикер йөртү, хәтер, зиһен сәләтләрен үстерү.

Мәктәпкә әзерлек төркеме (6-7 яшь)

“Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проекты

Белем бирү эшчәнлегенә бурычлары:

1. Сөйләм әдәбе (сорау, гозер, мөрәжәгать итү, рәхмәт белдерү, исәнләшү, сабуллашу) кагыйдәләрен камилләштерү, балада үзенә сөйләм белән кызыксыну һәм сизгерлек уяту.

2. Ашамлыклар, кыргый хайваннар, кошлар, мәктәп темасына кергән сүзләр хисабына баланың сөйләмен баеп, тулыландыру.

3. Сөйләмне аралашу чарасы буларак камилләштерү, файдалана белү күнекмәләренә өйрәтү, мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дәрәс җавап бирә белергә күнектерү.

4. Диалогик һәм монологик сөйләмне, фикер йөртү, хәтер, зиһен сәләтләрен үстерү.

1.5 Беренче, икенче кечкенәләр төркеме. “Сөенч-радысть познания-күзәтү”

Милли-культура үзәнчәлегә булдыру (бакча программасы буенча).

1.5.1 Уртанчылар төркеме (4-5 яшь) “Минем өем” проекты.

Белем бирү эшчәнлегенә нәтижәләре:

Балалар ел ахырына “Минем өем” проекты темалары буенча 62 сүз үзләштерә.

Гаилә, уенчыклар, ашамлыклар һәм саннар хисабына сүз байлыгы бар.

Өйрәнгән сүзләренә, кыска фразаларны аерым, күмәк, тәрбияче ярдәмендә кабатлый белә.

Өлкәннәр кушкан катлаулы булмаган биремнәрне аңлап үти.

Үз исемен дәрәс әйтә, исәнләшә, сабуллаша, рәхмәт әйтә белә.

Куелган сорауларны аңлап, сөйләмдә 2-3 сүз белән җавап кайтара белә.

Бер-берсе һәм өлкәннәр белән 62 сүз кулланып татар телендә аралаша.

Бирелгән лексиканы төрле ситуацияләрдә ишетеп аңлап куллана белә, сөйләм күнекмәләре бар.

Әйбер исеменнән мәгънәсен аңлай һәм аларны дәрәс әйтә белә.

Бу кем? Бу нәрсә? сорауларын аңлап, җавап бирә.

Әйбернең билгесен ачыклау максаты белән куела торган сорауны аңлай һәм сөйләмдә җавап кайтара белә.

Раслаучы, инкарь итүче сүзләрне дәрес кулланана белә.
Мин, син алмашлыкларын аңлый һәм урынлы куллана.
Кечкенә күләмле шигырләр, жырлар белә.
Татар телендә сөйләшү теләге бар.

1.5.2 Зурлар төркеме (5-6 яшь)

“Уйный – уйный үсәбез” проекты

Белем бирү эшчәнлегенң нәтижеләре:

Балалар ел ахырына “Уйный-уйный үсәбез” проекты темалары хисабына үзара һәм зурлар белән көндәлек тормышта 107 сүз кулланып татар телендә аралаша.

“Уйный-уйный үсәбез” проекты темалары (“Гаилә”, “Ашамлыклар”, “Уенчыклар”, “Саннар” , “Яшелчәләр”, “Савыт-саба”, “Киёмнәр”, “Шәхси гигиена”, “Өй җиһазлары”, “Бәйрәмнәр”) буенча бирелгән лексиканы төрле эшчәнлектә (уен, аралашу, музыка, хезмәт) ишетеп аңлап куллана белә, сөйләм күнекмәләре бар.

Санау күнекмәләре бар, сөйләмдә куллана белә.

Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? соравын аңлап, мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дәрес җавап бирә.

Раслаучы һәм инкарь итүче сүзләрне аңлай, урынлы куллана.

Исем + сыйфат конструкциясен сөйләмдә дәрес куллана.

Боерык фигыльләрне сөйләмдә аңлап дәрес куллана белә.

Алган белемнән, сөйләм күнекмәләрен үстәрешле диалогларда, уеннарда, ситуатив күнегүләрдә куллана белә.

1.5.3 Мәктәпкә эзерлек төркеме (6-7 яшь)

“Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проекты

Белем бирү эшчәнлеге нәтижеләре:

Балалар ел ахырына “Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проекты темалары хисабына үзара һәм зурлар белән 167 сүз кулланып татар телендә актив аралаша.

Сөйләмне аралашу чарасы буларак файдалана белә.

Диалогик һәм монологик сөйләм күнекмәләре бар.

“Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проекты темалары (“Гаилә”, “Ашамлыклар”, “Уенчыклар”, “Саннар” , “Яшелчәләр”, “Савыт-саба”, “Киёмнәр”, “Шәхси гигиена”, “Өй җиһазлары”, “Бәйрәмнәр”, “Танышу”, “Тату гаилә”, “Дусларны сыйлыйбыз”, “Кунак килде”, “Кафегә барабыз”, “Күңелле уеннар”, “Без циркта”, “Безнең дуслар”, “Чана шуабыз”, “Без бийбез”, “Күңелле сәяхәт”, “Мәктәп”, “Без әкият яратабыз”) буенча бирелгән лексиканы төрле эшчәнлектә (танып – белү, уен, аралашу, музыка, хезмәт) ишетеп аңлап куллана белә, сөйләм күнекмәләре бар.

Бу кем? Бу нәрсә? Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Нишли? Син нишлисең? Кая барасың? соравын аңлап, мөстәкыйль рәвештә сорау куя һәм дәрес җавап бирә белә.

Фигыльләрне урынлы куллана.

1.5.4. Мәктәпкәчә яшьтәге балаларның татар телендә сөйләшә (аралаша) белү күнекмәләрен күзәтү

Балаларның татар телендә аңлау һәм сөйләшә (аралаша) белү күнекмәләрен уку елы башында (сентябрьнең соңгы атнасы) һәм уку елы ахырында (апрельнең соңгы атнасы) күзәтелә. Уртанчылар төркеме балалары белән күзәтү уку елы ахырында үткәрелә.

Күзәтүне һәр бала белән аерым, 1–2 бала катнашында, ә йомгаклау эшчәнлеге булганда барлык балалар белән бергә дә үткәрелә. Күзәтү вакыты 10-15 минут бара.

Биремнәр балаларның яшь үзенчәлекләрен исәпкә алып үткәрелә, уен-бирем рус телендә аңлатыла. Биремнәр мавыктыргыч һәм кызыклы итеп төзелә. Сораулар ачык, төгәл итеп, интонация белән бирелә. Тәрбияче бала эйтә алмаганда булышырга тиеш.

Күзәтү барышында яңа материал бирелми. Күзәтүне таратма, күрсәтмә рәсемнәр, интерактив тактада уеннар кулланып уткәрелә.

Биремнәр, уеннар өчен кирәк булган күрсәтмәлелек алдан әзерләнеп куела. Тәрбияче һәр биремгә аерым балл куеп бара. Күзәтү ахырында баллар саны кушыла һәм 5 кә бүленә. Шулай итеп, гомуми нәтижә ясала.

**Уртанчылар (уку елы ахырында), зурлар (уку елы башында) төркеме
балаларының “Минем өем” проекты**

№	Баланың исем фамилиясе	Биремнәр					Нәтижә	
		1	2	3	4	5	Балл	Дәрәжә
		“ Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. “ Бу кем? Бу нәрсә? Сорауларына җавап бирү	Ягымлы сүзләр куллану (“ исәнме”, “ Исәнмесез”, “ Саубул”, “ С аубулыгыз”, “ Хәлләр ничек?”, “ Рәхмәт”)	Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү(кил, утыр, эч, уйна, сикер, аша, ю)	Тирә-юньдәге предметларның сыйфатын, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану. “ Нинди?” соравына җавап бирү	Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәгъдим итү, инкар итү, раслау).		
1								
2								

Зурлар (уку елы ахырында) һәм мәктәпкә әзерлек төркеме (уку елы башында)

балаларының “Уйный – уйный үсәбез” проекты

№	Баланың исем фамилиясе	Биремнәр					Нәтижә	
		1	2	3	4	5	Балл	Дәрәжә
		“ Уйный – уйный үсәбез” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)	Ягымлы сүзләр куллану (“ исәнме”, “ сау бул”, “ рәхмәт” . “ исәнмесез”, “ саубулыгыз”)	Боерыкны аңлап үтәү (кил, утыр, эч, уйна, сикер, аша, ю)	Тирә-юньдәге предметларның сыйфатын, күләмен белдерә торган сүзләрне аңлап сөйләмдә куллану. “ Нинди?” соравына җавап бирү	Аралаша белү, ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәгъдим итү, инкар итү, раслау.		
1								
2								

Уку елы ахырында мәктәпкә эзерлек төркеме балаларының “Без инде хәзер зурлар, - мәктәпкә илтә юллар”

проекты

№	Баланың исем фамилиясе	Биремнәр					Нәтижә	
		1	2	3	4	5	Балл	Дәрәжә
		“ Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.	Ягымлы сүзләр куллану (“ исәнме”, “ исәнмесез”, “ сау бул”, “ сау булыгыз”, “ рәхмәт”, “ зур	Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал, бие, жыла йәгеп йокла)	Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау куя белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Кая барасың?). Ничә яшь?(Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу,		
1								
2								
		Нәтижеләрне бәяләү						
Югары дәрәжә 2,7 - 3кә кадәр		Бала сөйләмдә актив, диалогта үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.						
Уртача дәрәжә 2- 2,6 кадәр		Сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.						
Уртачадан түбән дәрәжә 1-1,9 га кадәр		Аңлый, русча жавап бирә.						

Балаларның татар телендә аралаша белү дәрәжәсен күзәтүдә кулланырга мөмкин булган биремнәр кушымтада бирелә.(кушымта №5)

1.6 Балаларны милли,мәдәни мөхит гадәтләре һәм нормаларына кунектерү

Максат: туган як турында тулы күзаллау формалаштыру.

Бурычлар :

- туган шәһәрнең барлыкка килү тарихын өйрәнүгә теләк уяту;
 - туган якны данлаган күренекле якташлар белән таныштыру;
 - туган якның истәлекле урыннары, үсемлек һәм хайваннар дөньясы , Кызыл китабы хакында күзаллау формалаштыру;
 - туган өй,гаилә,ата-аналарга һәм аларның хезмәтенә мэхәббәт тәрбияләү;
 - туган якның халык ижаты, милли бәйрәмнәре белән таныштыру;
- Әлеге максат,бурычлар Р.К.Шәехованың “Сөенеч”программасы аша тормышка ашырыла.

II БҮЛЕК. Эчтәлекле

2.1 Белем бирү эшчәнлегенең күләме.

Төркемнәр	Дәвамлыгы	Белем бирү эшчәнлеге	Режим моментында эшчәнлек	Елга	Искәрмә
Урганчылар төркеме– 4 яшьтән 5 яшькә кадәр;	20 минут	-	3	108	
Зурлар төркеме(5 яшьтән 6 яшькә кадәр)	25 минут	2	1	108	
Мәктәпкә хәзерлек	30 минут	2	1	108	

төркеме(6 яшьтән 7 яшькә кадәр.)					
----------------------------------	--	--	--	--	--

Уртанчылыр төркемендә белем бирү эшчәнлеге иртэнге вакыт аралыгында, саф һавада йөргәндә, кичке вакыт аралыгында режим моменты буларак атнага өч тапкыр үткәрелә.

Зурлар төркемендә ике эшчәнлек белем бирү эшчәнлеге буларак үткәрелсә, өченчесе иртэнге вакыт аралыгында, саф һавада йөргәндә, кичке вакыт аралыгында режим моменты буларак үткәрелә.

Мәктәпкә эзерлек төркемендә ике эшчәнлек белем бирү эшчәнлеге буларак үткәрелсә, өченчесе иртэнге вакыт аралыгында, саф һавада йөргәндә, кичке вакыт аралыгында режим моменты буларак үткәрелә.

Режим вакытында иң зур игътибарны дидактик, үстерелешле уеннарга, сүзле күнегүләргә, театраль эшчәнлеккә, әйлән-бәйлән, аз хәрәкәтчән уеннарга; өстәл, сюжетлы-рольле уеннарга, шигырь ятлауга, дәфтәрләрдә эшләүгә; юл йөрү кагыйдәләрен һәм шәһәр урамында үз-үзенә тоту кагыйдәләрен ныгытуга; бармак уеннары, вак моториканы үстерү уеннарына, сүз байлыгын үстерү уеннарына юнәлтү кирәк.

2.2. Татар телен өйрәтүдә кулланыла торган чаралар.

1. Эшчәнлек эшкәртмәләре, диагностик материаллар.
2. Тавышлы күрсәтмәлелек (һәр проект өчен аудиоязмалар, анимацион сюжетлар, мультфильмнар).
3. Картиналы һәм картиналы-дидактик күрсәтмәлелек (таратма һәм күрсәтмә рәсемнәр, жырылы-биюле уеннар, театр эшчәнлеге өчен материаллар).
4. Символик, график күрсәтмәлелек (пиктограммалар).
5. Күләмле күрсәтмәлелек (макетлар, муляжлар, уенчыклар)
6. Интерактив уеннар.
7. Эш дәфтәрләре.

Темалар бер-берсенә бәйләнешле итеп, балаларның яшь үзенчәлекләрен искә алып сайланган. Белем бирү эшчәнлекләренә темасы катлауландырылып, кабатлана бара, алар баланың сөйләм телен камилләштерү максатын күздә тотып төзелгән. Һәр теманы йомгаклау өчен, гомумиләштерү эшчәнлеге буларак, аудио язмалар, анимацион күренешләр дә эшләнгән. Телгә өйрәтүнең төп формасы һәм чарасы булып белем бирү эшчәнлеге алына. Ул системалы рәвештә план буенча үткәрелә, Планга индивидуаль эш тә кертелә. Өйрәнелгән сүзләр, сүзтезмәләр, диалоглар эшчәнлектән тыш уен вакытларында активлаштырыла һәм ныгытыла, көндәлек аралашуда кулланыла. Яңа сүзләргә, сүзтезмәләргә, ситуацияләргә балалар аңламаган очракта, тәрбияче рус телендә аңлата. Пиктограммалар мәктәпкә эзерлек төркемендә, яңа сүзләр (фигульләр) белән таныштырганда киң кулланыла. Балаларга темадан тыш артык сүзләр, уеннар, жырылар, шигырьләр төп программаны үзләштергән очракта бирелә. Бала татар телендә сүзгә дәрәжә әйтмәгән очракта, тәрбияче баланы тыңлап сүзгә дәрәжә үрнәген бирә. Балалардан авазларның дәрәжә әйтелешен катгый таләп ителми.

2.3. Эш төрләре һәм формалары.

Программа бурычларын үтәүдә эш формаларының, практик гамәли алымнарның, чараларның әһәмияте зур. Төп эш төрләре булып түбәндәгеләр тора:

1. Предметлар белән эш: тасвирлау, уенчык белән диалог төзү, уен һәм әкиятләрдә катнашу.
2. Рәсемнәр белән эш: тасвирлау, үстерелешле диалог.
3. Сюжетлы-рольле уеннар;
4. Әйлән-бәйлән, жырылы-биюле уеннар өйрәнү (аудиоязмага таянып).
5. Театральләштерү, сәхнәләштерү (бармак театры, битлекләр, костюмнар, театр күрсәтү (эти-эниләргә, башка төркем балаларына).

6. Хәрәкәтле уеннар: туп белән уеннар, “Командир” уены, әйлән-бәйлән уен, зарядка уеннары.
7. Ижади һәм ситуатив уеннар: рольле уеннар, интервью, ситуатив күнегүләр.
8. Ситуатив, логик күнегүләрне ишетеп, аңлап эшләү.
9. Үстерелешле диалоглар (зурлар һәм яшьтәшләре белән үзара аралашу).
10. Аудиоязмалар тыңлау, кушылып әйтү, жырлау, кабатлау, ишеткән сүзгә рәсемдә табып күрсәтү.
11. Анимацион сюжетлар, мультфильмнар карау.
12. Интерактив уеннар.

2.4 Инновацион эш

Яшәешне электрон технологияләре чолгап алган бу заманда балаларга белем бирү процессы да үзгәрешсез кала алмый.

Рус балаларына татар теле өйрәтүдә ИКТ технологиялар эшчәнлекне кызыклы һәм мавыктыргыч итеп оештырырга ярдәм итә.

2.5.Электрон чаралар куллану ярдәмендә белем бирү режимы

Белем бирүдә электрон чаралар	Баланың яше	Дәвамчанлык, минутларда., артык түгел	
		Бер эшчәнлектә	Бер көндә
Интерактив такта	5-7	7	20
Интерактив панель	5-7	5	10
Персональ компьютер, ноутбук	6-7	15	20
Планшет	6-7	10	10

Электрон чаралар куллану ярдәмендә белем бирү биш яшьтән алып башлана. Эшчәнлектә төрле типтагы электрон чаралар куллануның өзлексез дәвамлылыгы

5-7 яшьлек балалар өчен электрон чаралар куллануның өзлексез дәвамлылыгы. Өйрәтү характерындагы фильм яки башка информацияне эш дәфтәрләренә теркәү күздә тотылса 5-7 минут вакыт бирелә. Наушниклар куллану 1 сәгаттән артмаска тиеш. Тавыш дәрәжәсе 60% ка кадәр мөмкин. Электрон чаралар кулланганда күзгә гимнастика уткерәлә.

2.6 .Татар теленнән комплекслы - тематик планнар Урганчылар төркеме (4-5 яшь) “Минем өем “ проекты

Актив сүзләр	Сөйләм үрнәге	Аудиоязма Анимацион сюжет
Гаилә – 18 сәгать (1-18)		
әти әни малай кыз	-Бу кем? -Әти (әни, бабай, әби, кыз, малай). -Кем юк? -Әти (әни, бабай, әби, малай, кыз).	Аудиоязма №1-23 Дәфтәрдә эш №1-4 Анимацион сюжетлар:

мин исэнмесез сау булыгыз	-Исэнмесез. -Син кем? -Мин Коля (Оля). -Мин малай. -Сау булыгыз!	1. “Өйдөгез, душлашыйк” 2. “Качышлы уйныйбыз” 3. “Шалкан”
исэнме	-Исэнме, эни (эти, бабай, эби, кыз, малай, Мияу, Акбай). -Сау бул, эни (эти, бабай, эби, кыз, малай). -Кем анда?	
эт песи	-Мин песи. Мин Мияу. -Кил монда. -Мин эт. Мин Акбай. -Кил монда.	
эйе юк сау бул	-Син Коля? -Эйе, Коля. -Син малай (кыз)? -Эйе (юк).	
эби бабай	-Эти? (эни, бабай, эби, кыз, малай). -Эйе. -Эни? (эти, бабай, эби, кыз, малай). -Юк.	
	-Малай? -Юк, кыз. -Кыз? -Эйе, кыз.	
эйбэт	-Хэллэр ничек? -Эйбэт.	
Ашамлыклар – 12 сэгать (19-30)		
ипи алма сөт чэй мэ рэхмэт тэмле кил монда утыр аша эч	-Мэ, ипи (алма, сөт, чэй). -Рэхмэт, эби. -Коля, мэ ипи (алма, сөт, чэй). -Рэхмэт. -Мияу, кил монда. Утыр. (Акбай, Коля, Оля) -Оля, кил монда. Мэ ипи (алма, сөт, чэй). Ипи (алма, сөт, чэй) тэмле (ме)? -Ипи (алма, сөт, чэй) тэмле. Рэхмэт. -Мэ, тэмле алма (ипи). -Мэ, ипи (алма) аша. -Мэ, сөт (чэй) эч.	Аудиозма №24-39 Анимацион сюжетлар: 1. “Тэмле” кибетендэ” 2. “Азат кунак чакыра”

Уенчыклар – 18 сэгать (31-48)		
бир туп	- Бу нэрсэ? - Туп (курчак, куян, аю).	Аудиоязма №40-53
зур кечкенэ	-Курчак (туп, куян, аю) бир. -Мэ, курчак (туп, куян, аю).	Анимацион сюжетлар: 1. “Паркка сяхэт” 2. “Уенчыклар үпкэлэгэн” 3. “Күңелле уеннар” 4. “Акбай һәм Мияу мажаралары”
матур курчак	-Бу нэрсэ? -Аю (курчак, куян, туп). -Аю (курчак, куян, туп) нинди?	
куян аю	-Аю (курчак, куян, туп) зур (матур, кечкенэ, эйбэт). - Аю (курчак, куян, туп) нинди? - Аю (курчак, куян, туп) зур (кечкенэ, матур, эйбэт). -Аю (курчак, куян, туп)? -Әйе. -Курчак (аю, куян, туп)? -Юк.	
	-Бу нэрсэ? -Аю (курчак, куян, туп). -Мэ, аю (курчак, куян, туп). Уйна.	
	-Коля, кил монда. Уйна. -Оля, кил монда. Уйна.	
	- Аю (курчак, куян, туп) бир. - Аю (курчак, куян, туп) нинди? - Аю (курчак, куян, туп) зур. - Аю (курчак, куян, туп) кечкенэ.	
хэллэр ничек?	- Мэ, зур аю (курчак, куян, туп). - Мэ, кечкенэ аю (курчак, куян, туп).	
уйна	-Аю (курчак, куян), кил монда. Аша (утыр, эч, уйна). -Коля (Оля), аю (курчак, куян, туп) ю.	
пычрак чиста	-Туп (курчак, куян, аю) нинди? -Туп (курчак, куян, аю) пычрак (чиста). -Туп ю.	
ю	- Туп чиста? - Юк, туп пычрак. (Әйе, туп чиста). Ю, ю, ю – туп (курчак, аю, куян) ю.	
Саннар - 6 сэгать (49-54)		
бер ике өч дүрт биш	-Ничэ? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) алма. -Ничэ малай? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) малай. -Ничэ кыз?	Аудиоязма №54-60 Анимацион сюжет: “Уйный-уйный санныбыз”

	-Бер (ике, өч, дүрт, биш) кыз. -Өч? -Юк. -Ике? -Әйе. -Ничә аю (туп, курчак, куян)? -Бер (ике, өч, дүрт, биш) аю.	
Кабатлау - 6 сәгать (55-60)		
	“Минем өем” проекты буенча ел дэвамьнда өйрәнелгән сүзләр, сөйләм үрнәкләре кулланыла.	Аудиоязма №61-64 Анимацион сюжет: “Күңелле ял итәбез”

**Зурлар төркеме (5-6 яшь)
“Уйный – уйный үсәбез” проекты**

Актив сүзләр	Сөйләм үрнәге	Аудиоязма Анимацион сюжет
Кабатлау - 3 сәгать (1-3)		
	“Минем өем” проекты буенча	Аудиоязма №1 Анимацион сюжет: “Шалкан”
Яшелчәләр – 21 сәгать (4-24)		
кишер баллы ничә суган бәрәңге кыяр кәбестә нинди алты жиде сигез тугыз ун	-Бу нәрсә? -Кишер. -Мә, кишер. -Нинди кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)? -Зур (кечкенә) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Мә, зур (кечкенә) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Рәхмәт. -Зур кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Кечкенә кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Чиста кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Пычрак кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) -Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) нинди? -Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) тәмле, зур (кечкенә), матур, чиста (пычрак) Кишер баллы. Алма баллы. -Мә кишер(алма), аша. Баллы?	Аудиоязма №2-24 Анимацион сюжетлар: 1. “Баллы кишер” 2. “Уйный-уйный эшлибез” 3. “Юл мажаралары” 4. “Кем эшләми, шул ашамый”

<p>кызыл сары яшел</p> <p>нәрсә кирәк?</p>	<p>-Әйе, баллы. Рәхмәт.</p> <p>-Ничә кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)? Сана.</p> <p>-Ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)</p> <p>-Оля, кил монда. Мә, ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)</p> <p>-Ике (1-10) кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр)</p> <p>-Оля, кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер) бир.</p> <p>-Мә, кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер).</p> <p>-Рәхмәт.</p> <p>-Коля, (1-10) кәбестә (суган, бәрәңге, кишер, кыяр) бир.</p> <p>-Мә, (1-10) кәбестә (суган, бәрәңге, кишер, кыяр).</p> <p>-Сау бул, Коля.</p> <p>-Ничә кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер)?</p> <p>-Бер (1-10) кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер).</p> <p>-Кыяр (суган, бәрәңге, кәбестә, кишер) пычрак.</p> <p>-Бу туп.</p> <p>-Туп (алма) нинди?</p> <p>-Туп (алма) сары (кызыл, яшел)</p> <p>-Нинди туп (алма) юк?</p> <p>-Кызыл (сары, яшел) туп (алма) юк.</p> <p>-Кишер (суган, бәрәңге, кәбестә, кыяр) кирәк?</p> <p>-Кирәк.</p> <p>-Коля, нәрсә кирәк?</p> <p>-Кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) кирәк.</p> <p>-Нинди кыяр?</p> <p>-Яшел (тәмле, чиста) кыяр.</p> <p>-Кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) пычрак.</p> <p>-Мә, кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) ю.</p> <p>-Оля кыяр (суган, кишер, бәрәңге, кәбестә) юа.</p>	
--	--	--

юа		
Ашамлыклар – 6 сэгать (25-30)		
аш ботка	тэмле аш (ботка, сөт, ипи, чэй) -Нэрсэ кирэк? -Аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кэбестэ, кыяр, бэрэңге) кирэк. -Нинди аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кэбестэ, кыяр, бэрэңге)? -Тэмле аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кэбестэ, кыяр, бэрэңге). -Мэ, аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кэбестэ, кыяр, бэрэңге) аша (эч). -Рэхмэт. Аш (ботка, сөт, ипи, чэй, кишер, кэбестэ, кыяр, бэрэңге) тэмле.	Аудиоязма №25-29 Анимацион сюжет: “Аш бүлмэсе”
Савыт - саба - 6 сэгать (31-36)		
кашык тэлинкэ чынаяк зэңгэр	-Кашык (тэлинкэ, чынаяк) бир. -Нинди кашык (тэлинкэ, чынаяк)? -Зур (кечкенэ, сары, яшел, кызыл, зэңгэр). -Ничэ кашык (тэлинкэ, чынаяк)? -(1-10 га) кашык (тэлинкэ, чынаяк). -Мэ, (1-10) кашык(тэлинкэ, чынаяк). -Мэ, кызыл (сары, яшел, зэңгэр). чынаяк (тэлинкэ, чынаяк).	Аудиоязма №30-37 Анимацион сюжетлар: 1. “Өч аю” 2. “Чисталыкта - матурлык”
Киёмнэр - 6 сэгать (37-42)		
күлмэк чалбар	яшел (кызыл, сары, зэңгэр) күлмэк (чалбар). чиста күлмэк (чалбар). матур күлмэк (чалбар). күлмэк (чалбар) юк. -Оля, күлмэк (чалбар) бир. -Нинди күлмэк (чалбар)? -Сары (кызыл, яшел, зэңгэр) күлмэк (чалбар). -Ничэ күлмэк (чалбар)? -Бер (1-10) күлмэк (чалбар).	Аудиоязма №38-43 Анимацион сюжетлар: 1.“Киёмнэр кибетендэ” 2.“Шаян уенчыклар”

ки	-Курчак, чалбар (күлмэк) ки (сал).	
сал	-Оля, чалбар (күлмэк) бир. -Мэ, чалбар (күлмэк). -Рэхмэт. Курчак, мэ, чалбар (күлмэк) ки (сал).	
йокла	-Курчак, йокла.	
Шәхси гигиена – 3 сәгать (43-45)		
бит кул хәерле көн	-Хәерле көн. -Мэ су, бит (кул) ю. -Бит (кул) чиста. -Бит (кул) чиста. -Әйе, бит (кул) чиста.	Аудиоязма № 43, 44-48 Анимацион сюжет: “Ни өчен киёмнәр югалган?”
Өй жиһазлары – 3 сәгать (46-48)		
өстэл урындык карават	-Зур (кечкенә) урындык (өстэл, карават). -Зур аю, мэ зур карават (өстэл, урындык). -Кечкенә аю, мэ кечкенә карават (өстэл, урындык). -Нәрсә кирәк? -Карават (өстэл, урындык) кирәк. -Нинди карават? -Зур (кечкенә, сары, яшел, зәңгәр) карават. -Мэ, зур карават. -Рэхмэт.	Аудиоязма № 49 Анимацион сюжет: “Маша һәм өч аю”
Бәйрәм “Туган көн” – 9 сәгать (49-57)		
яратам бар	-Мин алма (ипи, сөт, чәй, ботка, аш, кыяр, кәбестә, бәрәңге, кишер) яратам. -Мин Коля(ны) (Оля(ны) яратам. -Мин курчак(ны) (аю(ны), пәси(не), эт(не), куян(ны) яратам. -Нәрсә бар? -Туп (курчак) бар. -Нәрсә юк? -Туп (курчак) юк. “Бар”, “Юк” сүзләрен кулланып “Таилә”, “Яшелчә” “Уенчыклар” темаларын кабатлау. Диалогларны кабатлау. “Кибет” уеннары.	Аудиоязма №50-60 Анимацион сюжетлар: 1. “Туган көн” 2. “Кем нәрсә ярата?”
Бәйрәм “Сабантуй”- 3 сәгать (58-60)		
	Ел дэвамьнда өйрәнелгән сүзләр, сөйләм үрнәге кулланыла. “Таилә”, “Яшелчә”, “Уенчыклар” темаларын кабатлау. “Кибет” уеннары.	Аудиоязма №61-63 Анимацион сюжет: “Сабантуй бәйрәме”

Мәктәпкә эзерлек төркеме (6-7 яшь)
“Без инде хәзер зурлар – мәктәпкә илтә юллар” проекты

Актив сүзләр	Сөйләм үрнәге	Аудиоязма Анимацион сюжет
син кем	Хәерле көн, Оля (Коля). -Хәерле көн, эни (эти, бабай, эби).	Аудиоязма №1 - 2
хәерле көн		Аудиоязма №3 – 5
тычкан		Анимацион сюжет: “Мияу адашкан” Аудиоязма №6 Аудиоязма №7 - 8
бу кем?		Анимацион сюжет: ”Аю баласы дөнья белән таныша” Аудиоязма №9 - 10 Аудиоязма №11
бу нәрсә?		Анимацион сюжет: “Батыр Мияу һәм куркак Куянкай”
нишли? йоклый утыра	-Песи нишли? -Песи йоклый. -Эни нишли? -Эни утыра.	Аудиоязма №12
ашый эчә	-Коля нишли? -Коля ашый (эчә).	Аудиоязма №13 - 14 Анимацион сюжет: “Тату гаилә”
нишлисең? ашыйм эчәм	-Мияу, нишлисең? -Ашыйм. -Акбай, нишлисең? -Эчәм.	Аудиоязма №15 Аудиоязма №16 - 18
уйный уйныйм	-Оля (Коля), нишлисең? -Уйныйм.	Анимацион сюжет: “Юмарт аю” Аудиоязма №19
утырам		Аудиоязма №20
барам кая барасың? син нишлисең?	-Кая барасың? -Кафега барам. -Син нишлисең? -Мин бәрәңге ашыйм (чәй эчәм, уйныйм, барам, утырам, йоклый)	Анимацион сюжет: “Кафега барабыз” Аудиоязма №21-23
сикер-сикерәм	Туп, туп Матур туп.	Анимацион сюжет:

	Сикер-сикер, Матур туп.	“Урманда күнелле уеннар” Аудиоязма №24
сикерә йөгерә төлке	Куян сикерә (йөгерә). Туп сикерә. Песи сикерә (йөгерә). Төлке сикерә (йөгерә).	Аудиоязма №25-28 Анимацион сюжет: “Көчлеләр, кыюлар, житезләр”
йөгер-йөгерәм	-Йөгер! Син нишлисең? -Мин йөгерәм.	Аудиоязма №29-30
чәк-чәк өчпочмак	-Мин чәк-чәк ашыйм. -Мин өчпочмак ашыйм.	Анимацион сюжет: “Жәнлекләр спорт бәйрәмендә” Аудиоязма №31-32
яшь	-Сиңа ничә яшь? -6 яшь.	Аудиоязма №33-34 Дәфтәрдә эш №10
бүре керпе	-Мин бүре. Мин зур, матур, чиста.	Анимацион сюжет: “Циркта” Аудиоязма №35 - 36
тавык этәч	Этәч зур, матур Тавык кечкенә, матур	Аудиоязма №37 - 38
үрдәк	-Син кем? -Мин үрдәк.	Анимацион сюжет: “Шаян кошлар” Аудиоязма №39 - 40
чана шуа	Куян чана шуа.	Аудиоязма №41
шуам	Мин чана шуам.	Анимацион сюжет: “Урманда зур концерт” Аудиоязма №42 – 44 Аудиоязма №45 - 46
бие бии	-Аю, әйдә, бие!	Анимацион сюжет: “Акбай туган көнгә барырга жыена” Аудиоязма №47
биим		Аудиоязма №45, 48 – 49
ак кара	-Оля кызыл шар ярата? -Юк. -Оля яшел шар ярата? -Әйе, мин яшел шар яратам.	Анимацион сюжет: “Мияуның туган көне” Аудиоязма №50

жырла-жырлым	-Син нишлисең? -Мин жырлым.	Аудиоязма №51 – 53
зур рэхмэт	жырлымбыз зур рэхмэт	Анимацион сюжет: “Урман китапханәсендә” Аудиоязма №54 - 60 Анимацион сюжет: “Уйный-уйный укыйбыз” Аудиоязма №61-63
китап укый	Кыз китап укый.	Анимацион сюжет: “Урман мәктәбендә” Аудиоязма №64
рәсем ясым	рәсем ясым-алма ясым мәктәп	Анимацион сюжет: “Теремкәй” Аудиоязма №65-66
укыйм	-Кем укый. -Мин укыйм.	Анимацион сюжет: “Кем нәрсә ярата?”
дәфтәр	бик тәмле Терем-терем, теремкәй, Зур түгел, кечкенә. Теремкәйдә тычкан яши. Теремкәйдә куян яши. Теремкәйдә бүре яши. Теремкәйдә төлке яши. Теремкәйдә аю яши. Алар бик дус. -Кәжә кая? -Әнә, кәжә кәбестә ашый. Кәжә кәбестә ярата. -Мин ипи яратам. Песи, син нәрсә яратасың? -Мин сөт яратам. Сөт тәмле. -Мә, кәжә, ботка аша. -Юк, кәбестә яратам. Кәбестә тәмле.	Аудиоязма №67 - 71

III БҮЛЕК. Оештыру.

3.1. Материаль - техник яктан тээмин ителеш

Татар теле кабинеты	Белем бирү эшчәнлеге эшкәртмәләре, диагностик материаллар, индивидуаль эш, ата-аналар, педагоглар өчен консультацияләр, ачык эшчәнлекләр.	Зурлар һәм балалар өчен өстәлләр, урындыклар, экран, ноутбук, проектор, дидактик, интерактив уеннар, анимацион сюжетлар, мультфильмнар, балалар әдәбияты, тематик папкалар, альбомнар, укыту -методик комплект (демонстрацион, таратма материал (Кушымта №5), аудио, видео дисклар, маскалар, театрларның төрле төрләре), Символик график күрсәтмәлелек, күләмле күрсәтмәлелек (макетлар, муляжлар, уенчыклар, эш дәфтәрләре. TP һәм РФ символикасы.
---------------------	---	--

3.2. Программалар белән һәм методик яктан тээмин ителеш

Татарча сойләшәбез укыту- методик комплекты:

Урганчылар төркеме (4-5 яшь):

- Методик кулланма “Минем өем”
- Эш дәфтәре “Минем өем” (17 бирем)
- (аудиоязма) “Минем өем” (64 кисәк) (комп)
- Күрсәтмә һәм таратма материал (папка)

Зурлар төркеме (5-6 яшь):

- Методик кулланма “Уйный-уйный үсәбез”
- Эш дәфтәре “Уйный-уйный үсәбез” (бирем)
- (аудиоязма) “Уйный-уйный үсәбез” (63 кисәк) (комп)
- Күрсәтмә һәм таратма материал (папка)

Мәктәпкә әзерлек төркеме 6-7 яшь:

- Методик кулланма “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар”
- Эш дәфтәре “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” (бирем)
- (аудиоязма) “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” (комп)
- Күрсәтмә һәм таратма материал (папка)

Укыту методик комплекты буенча күрсәтмә, таратма материаллар ...нче кушымтада бирелгән.

Программалар.

-К.В. Закирова “Балалар бакчасында тәрбия һәм белем бирү”. Программаның милли-төбәк юнәлеше». Казан, “Мәгариф” нәшрияты, 2009.

Н.Е.Веракса, М.А. Васильева, Т.С. Комарова редакциясендә чыккан “Туганнан алып мәктәпкә кадәр. Мәктәпкәчә мәгарифнең якынча төп белем бирү программасы

-Зарипова З.М. Балалар бакчасында рус балаларына татар теле өйрәтү программасы. “Идел-Пресс”, 2013.

-З.М. Зарипова, Р.С.Исаева, Р.Г. Кидрячева һ.б. “Балалар бакчасында рус балаларына татар телен өйрәтү: программа, методик киңәшләр, диагностика” 2013 ел.

- Р.К. Шаехова “Сөенеч- Радость познания” региональ мәктәпкәчә белем бирү программасы, 2016 ел.

- Н.Е.Веракса, Т.С.Комарова, М.А.Васильева редакциясендә чыккан “Туганнан алып мәктәпкә кадәр”. Мәктәпкәчә мәгарифнең якынча төп белем бирү программасы”

Методик кулланмалар

- 1.К. В. Закирова, Л. Р. Мортазина “Балачак-уйнап,көлеп үсәр чак”, Казан 2012 (балалар бакчасында уеннар)
- 3.К. В. Закирова төзүчесе “Балачак аланы”, Казан 2011 (балалар бакчалары тәрбиячеләре һәм эти-эниләр өчен хрестоматия)
4. К. В. Закирова автор-составитель “На поляне детства”, Казань 2011 (хрестоматия для воспитателей дошкольно образовательных учреждений и родителей)
- 5.К.В. Закирова“Әй уйныйбыз, уйныйбыз...” Методик кулланма.
- 6.З.М.Зарипова“Үстерешле уеннар” Методик кулланма.
- 7.К.В.Закирова «Әхлак нигезе – матур гадәт». Методик кулланма. Казан, 2004
- 8.К.В.Закирова “Балалар бакчасында әдәп-әхлак тәрбиясе”. Методик кулланма.
- 9.З.Г. Ибрагимова «Шома бас». Методик кулланма.
10. 11. З.М.Зарипова «Планирование деятельности по обучению дошкольников татарскому языку». Методическое пособие. Казань, 2018.
- 12.«Татарча сөйләшәбез. 4-5 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү». Методик ярдәмлек. Казан, 2011
- 13.«Татарча сөйләшәбез. 5-6 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү». Методик ярдәмлек. Казан, 2011
- 14.«Татарча сөйләшәбез. 6-7 яшьлек балаларны татар теленә өйрәтү». Методик ярдәмлек. Казан, 2011

Тавышлы күрсәтмәлелек

Зарипова З.М. “Минем өем” проеты буенча 4-5 яшьлек балалар өчен укыту-методик комплектына аудиоязмалар. “Аксу” компаниясе, 2012

Зарипова З.М. “Уйный- уйный үсәбез” проекты буенча 5-6 яшьлек балалар өчен укыту-методик комплектына аудиоязмалар. “Аксу” компаниясе, 2012

Зарипова З.М. “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар”, проекты буенча 6-7 яшьлек балалар өчен укыту-методик комплектына аудиоязмалар. “Аксу” компаниясе, 2012

Зарипова З.М. “Минем өем” проекты буенча 4-5 яшьлек балалар өчен анимацион сюжетлар. “Аксу” компаниясе, 2012

Зарипова З.М. “Уйный- уйный үсәбез” проекты буенча 5-6 яшьлек балалар өчен анимацион сюжетлар. “Аксу” компаниясе, 2012

3.3 Файдаланылган әдәбият:

Борһанова Р. А., Юсупов Ф. Ф. Балалар бакчасында татар теле өйрәтү программасы. Татарстан Республикасы Мәгариф министрлыгы тарафыннан расланган. – Казан: РИЦ «Школа», 2004.

Демихова Л.Ю. Разработка модели рабочей программы воспитателя.-Издательство “ТЦ СФЕРА”Зарипова З. М., Исаева Р. С., Кидрячева Р. Г ...Планирование деятельности по обучению дошкольников татарскому языку.Методическое пособие.,Казань “Хәтер” , 2018

Уртанчылар төркеменең «Минем өем» укыту методик комплекты
буенча күрсәтмә, таратма материаллар.

1.А4 форматында күрсәтмә рәсемнәр.	«Минем гаилә» Бабай, әби, әти, әни, малай, кыз.	Һәрберсе 1 данә
	Зур уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина. Кечкенә уенчыклар: курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.	Һәрберсе 1 данә
	«Ашамлыклар» Ипи, алма, чэй, сөт.	Һәрберсе 1 данә
	«Уенчыклар» Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина. курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина – пычрак уенчыклар.	Һәрберсе 1 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: «Куян өйгә керә, өйдә аю утыра». «Куян өйдән чыга, сабуллаша».	Һәрберсе 1 данә
	Рәсемнәр: 1 куян, 2 куян, 3 куян, 4 куян, 5 куян; 1 аю, 2 аю, 3 аю, 4 аю, 5 аю; 1 курчак, 2 курчак, 3 курчак, 4 курчак, 5 курчак; 1 туп, 2 туп, 3 туп, 4 туп, 5 туп; 1 машина, 2 машина, 3 машина, 4 машина, 5 машина; 1 песи, 2 песи, 3 песи, 4 песи, 5 песи; 1 эт, 2 эт, 3 эт, 4 эт, 5 эт.	Һәрберсе 1 данә
2.А3 форматында өй рәсеме.	Өй макеты	1 данә
3. А 5 форматында таратма рәсемнәр.	«Минем гаилә» Бабай, әби, әти, әни, малай, кыз.	Һәрберсе 15 данә
	«Ашамлыклар» Ипи, алма, чэй, сөт.	Һәрберсе 15 данә
	«Уенчыклар» Курчак, куян, аю, туп, песи, эт, машина.	Һәрберсе 15 данә
4. Театр эшчәнлеген өчен атрибутилар.	Битлекләр: бабай, әби, әти, әни, малай, кыз, куян, аю, песи, эт.	Һәрберсе 15 данә
	Бармак уеннары өчен атрибутилар: бабай, әби, әти, әни, малай, кыз, эт Акбай, песи Мияу, аю, куян.	Һәрберсе 15 данә

**Зурлар төркөмөнөң «Уйный-уйный үсәбез» укыту методик комплекты
буенча күрсәтмә, таратма материаллар.**

1. Күрсәтмә рәсемнәр.	«Минем гаилә» Малай, кыз рәсемнәр («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрбер се 1 данә
	«Уенчыклар» Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрбер се 1 данә
	«Ашамлыклар» Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.	Һәрбер се 1 данә
	«Савыт-саба» Зур рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинкә, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрбер се 1 данә
	«Жиләк-жимешләр» Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша. Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.	Һәрбер се 1 данә
	«Яшелчәләр» Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә. Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.	Һәрбер се 1 данә
	«Киёмнәр» Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрбер се 1 данә
	«Өй жиһазлары» Зур рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрбер се 1 данә
	«Төсләр» Палитра: зәңгәр, кызыл, сары, яшел.	Һәрбер се 1 данә
	«Саннар» (1- 10)	Һәрбер се 1 данә
2. Таратма рәсемнәр.	«Минем гаилә» Малай, кыз рәсемнәре: («Курчакны киендер» уены. Кыз, малай өчен киёмнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), футболка, шорты, чалбар, сарафан - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һәрбер се 15 данә

	<p>«Уенчыклар» Зур уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә уенчыклар: курчак, туп, машина - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p>	Һәрбер се 15 данә
	<p>«Ашамлыклар» Аш, ботка, чәк-чәк, конфет, сок.</p>	Һәрбер се 15 данә
	<p>«Савыт-саба» Зур рәсемнәр: кашык, тәлинка, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кашык, тәлинка, чынаяк - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p>	Һәрбер се 15 данә
	<p>«Жиләк-жимешләр» Зур рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша. Кечкенә рәсемнәр: яшел алма, сары, кызыл, банан, апельсин, виноград, груша.</p>	Һәрбер се 15 данә
	<p>«Яшелчәләр» Зур рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә. Кечкенә рәсемнәр: кишер, бәрәңге, суган, кыяр, кәбестә.</p>	Һәрбер се 15 данә
	<p>«Киёмнәр» Зур рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: күлмәк (кызларныкы, малайларныкы), чалбар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p>	Һәрбер се 15 данә
	<p>«Өй жиһазлары» Зур рәсемнәр: карават, урындык, өстәл - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә). Кечкенә рәсемнәр: кровать, стул, стол - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).</p>	Һәрбер се 15 данә
3.Буяу өчен график рәсемнәр	1 аю, 2 куян, 2 машина, 2 курчак, 3 бәрәңге, 4 кәбестә, 4 курчак, 5 песи, 6 алма, 6 кыяр, 7 туп, 7 бәрәңге, 8 кишер, 9 суган, 10 эт.	Һәрбер се 15 данә
4.Театр эшчәнлеген өчен атрибутлар.	Битлекләр: кишер, суган, кыяр, бәрәңге, кәбестә, алма.	Һәрбер се 15 данә
5. Театр эшчәнлеген өчен атрибутлар.	<p>1.Өстәл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Өч аю»: эти аю, эни аю, бала аю. 2. Өстәл театры өчен атрибутлар (конус формасында): «Кем нәрсә ярата»: песи, эт, аю, куян, кәжә, этәч. өстәл (зур, уртача зурлыкта, кечкенә); урындык (зур, уртача зурлыкта, кечкенә); карават (зур, уртача зурлыкта, кечкенә).</p>	<p>Һәрбер се 1 данә Һәрбер се 1 данә</p>

Мэктэпкэ эзерлек төркеменен «Без инде хэзер зурлар-мэктэпкэ илтэ юллар» укыту методик комплекты буенча күрсэтмэ, таратма материаллар.

1.А 4 форматында күрсэтмэ рәсемнәр.	Үрдәк, бүре, этәч, тавык, зур тычкан, кечкенә тычкан, китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтәр, кофе, пицца, бәрәңге фри, өчпочмак.	Һә рберсе 1 данә
	Шарлар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һә рберсе 1 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: куян чана шуа, аю чана шуа, бүре чана шуа, төлке чана шуа, үрдәк чана шуа, тавык чана шуа, тычкан чана шуа, төлке бии, керпе йоклый, бүре йөгәрә, төлке утыра, керпе уйный, аю йоклый, песи сөт эчә, эт ашый, төлке йөгәрә, куян сикерә, тычкан ашый, этәч жырлый, кыз кул юа, малай китап укый, кыз китап укый, төлке китап укый, куян китап укый, эни кул юа, эти йоклый, малай утыра, кыз бит юа, эби утыра, бабй йоклый.	Һә рберсе 1 данә
2. А 5 форматында таратма рәсемнәр.	Үрдәк, бүре, этәч, тавык, зур тычкан, кечкенә тычкан, китап, альбом, клей, линейка, ручка, карандаш, пенал, дәфтәр, кофе, пицца, бәрәңге фри, өчпочмак.	Һә рберсе 15 данә
	Шарлар - (зәңгәр, кызыл, сары, яшел төсләрдә).	Һә рберсе 15 данә
	Сюжетлы рәсемнәр: куян чана шуа, аю чана шуа, бүре чана шуа, төлке чана шуа, үрдәк чана шуа, тавык чана шуа, тычкан чана шуа, төлке бии, керпе йоклый, бүре йөгәрә, төлке утыра, керпе уйный, аю йоклый, песи сөт эчә, эт ашый, төлке йөгәрә, куян сикерә, тычкан ашый, этәч жырлый, кыз кул юа, малай китап укый, кыз китап укый, төлке китап укый, куян китап укый, эни кул юа, эти йоклый, малай утыра, кыз бит юа, эби утыра, бабай йоклый.	Һә рберсе 15 данә
8x10 форматындагы пиктограммалар	Бии, йоклый, утыра, ашый, эчә, уйный, сикерә, йөгәрә, укый, рәсем ясый, жырлый, чана шуа, мин, кыз, малай, эби, бабай.	Һә рберсе 15 данә
15x20 форматындагы пиктограм малар	Бии, йоклый, утыра, ашый, эчә, уйный, сикерә, йөгәрә, укый, рәсем ясый, жырлый, чана шуа, мин, кыз, малай, эби, бабай, куян, төлке, песи, эт, аю, этәч, тавык, үрдәк, керпе, тычкан.	Һә рберсе 1 данә
4.Театр эшчәнлегә өчен атрибулар.	Битлекләр: төлке, курчак, туп, тавык, этәч, бүре, керпе, үрдәк, тычкан, эби, бабай, кыз, малай, эт, песи, эни, эти, шалкан. «Шалкан» өстәл театры атрибулары: Эби, бабай, кыз, малай, эт, песи, эни, эти, тычкан, шалкан.	Һә рберсе 15 данә Һә рберсе 1 данә

Балаларның татар телендә аралаша белү дәрәжәсен билгеләгәндә кулланырга мөмкин булган биремнәр

“Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәжәләрен билгеләү.

1. “Без инде хәзер зурлар, мәктәпкә илтә юллар” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану. (Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

1. Дидактик уен “Бу нәрсә?”

(Лексика: тычкан, бүре, төлке, керпе, тавык, этәч, үрдәк).

Уен эчтәлегә: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

Бу нәрсә? – Бүре (Бу бүре).

2. Дидактик уен “Портфельдә нәрсә бар?”

(Лексика: китап, дәфтәр, рәсем, карандаш һ.б.).

Уен эчтәлегә: Тәрбияче портфельдән рәсемнәр яки предмет алып күрсәтә, исемен сорый: - Портфельдә нәрсә бар? - Дәфтәр бар.

3. Дидактик уен “Портфельдә нәрсә юк?”

(Лексика: китап, дәфтәр, рәсем, карандаш һ.б.).

Уен эчтәлегә: Бала нәрсә юклыгын әйтергә тиеш. Уенны рәсемнәр кулланып та үткәргә була.

4. Дидактик уен “Дөресен айт”

(Лексика: чәк- чәк, өчпочмак, бәрәңге, аш, ботка).

Уен эчтәлегә: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәрне атый.

Югары балл (2,7-3) — 10-12 сүз.

Уртача балл (2-2,6) – 7-9 сүз.

Уртачадан түбән балл (1-1,9) – 1-6 сүз.

2. Ягымлы сүзләр куллану (“Исәнме”, “Исәнмесез”, “Сау бул”, “Сау булыгыз”, “Рәхмәт”, “Зур рәхмәт”, “Хәерле көн”, “Хәлләр ничек?”, “Әйбәт”)

Ситуатив күнегү:

Телефоннан сөйләшү.

Эш дәфтәрәндәге 1 нче биремне кулланып була.

Югары балл (2,7-3) — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.

Уртача балл (2-2,6) – тәрбияче ярдәмендә жавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-1,9) – аңлый, сорауларга жавапны русча бирә.

1. Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал, йөгәр, бие, жырла, йокла).

Дидактик уен: “Командир”

(Лексика: кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал, йөгәр, бие, жырла, йокла).

Уен эчтәлегә: Бер бала икенче балага боерык бирә. Мәсәлән:

-Коля, сикер! (Коля сикереп күрсәтә).

-Коля, син нишлисең? (Колядан сорый) – Мин сикерәм.

-Коля нишли? (Башка баладан сорый) – Коля сикерә.

Эш дәфтәрәндәге 9 нчы биремне кулланып була.

Югары балл (2,7-3) — 11-13 сүз белән боерык бирә, син нишлисең, нишли сорауларын бирә белә.

Уртача балл (2-2,6) – бары боерык бирә, сорауларны куя алмый.

Уртачадан түбән балл (1-1,9) – 1-5 сүз белән боерык бирә, сорауларны русча әйтә.

Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү.

(Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә? Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Нишлисең? (Син нишлисең?) Ничә яшь? (Сиңа ничә яшь?) Кая барасың?)

1. Уен ситуацияләре:

а) “Кибет” (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?)

б) “Телефоннан сөйләшү” (Кая барасың? Нишлисең? (Син нишлисең?))

в) “Танышу” (Син кем? Бу кем? Бу нәрсә? Нишли? Ничә яшь? (Сиңа ничә яшь?))

2. Сюжетлы-рольле уен “Кибет”

(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

Уен эчтәлеге: Балаларга рус телендә кибет уены үткәрү аңлатыла һәм өч төп сорауны куллана белүләре тикшерелә. Уен яшелчә, киёмнәр, савыт-саба, өй җиһазлары, йорт кошлары, уенчык рәсемнәре кулланып үткәрелә.

3. Дидактик уен “Нинди?”

(Лексика: кызыл, сары, яшел, зәңгәр, ак, кара).

Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәрергә була.

4. Дидактик уен “Сана”

Санау күнекмәләрен билгеләү (1-10 кадәр).

Югары балл (2,7-3) – сорауларны аңлап куллана.

Уртача балл (2-2,6) – аңлый, тәрбияче ярдәме белән куллана.

Уртачадан түбән (1-1,9) – русча җавап бирә.

Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау)

1. Уен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”

- Исәнмесез. Син кем? - (Мин Оля яки Коля).

- Мин кыз. Син кыз? - (Юк, мин малай).

- Сиңа ничә яшь? - (6 (7) яшь).

2. Уен ситуациясе “Телефоннан сөйләшү”

Диалогны сан, сыйфат, күләм берәмлеге кертеп баетырга була.

- Исәнме. Хәлләр ничек?

- Әйбәт.

- Нишлисең?

- Мин уйным. Син нишлисең?

- Мин ашыйм (биим, утырам, сикерәм, эчәм, уйным, йөгерәм, жырлыйм, йоклыйм, барам, шуам, рәсем ясыим, укыйм).

- Нәрсә?

- Алма ашыйм.

- Алма тәмле(ме)?

- Әйе, алма тәмле.

- Сау бул.

3. Уен ситуациясе “Кая барасың?”

(Лексика: мәктәп, кафе, цирк һ.б.)

- Исәнме! Хәлләр ничек?

- Әйбәт, рәхмәт.

- Кая барасың?

- Кафега барам.

- Кафеда нәрсә бар?

- (ашамлыклар атарга мөмкин)

- Саша нишли?

- Саша бәрәңге ашый.

4. Ситуатив күнегү.

Спроси: что ты делаешь?

- Син нишлисең?

- Мин ашыйм (биим, утырам, сикерәм, эчәм, уйныйм, йөгерәм, жырлыйм, йоклыйм, барам, шуам, рәсем ясыим, укыйм).

Югары балл (2,7-3) – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.

Уртача балл (2-2,6) – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмдә аралаша.

Уртачадан түбән (1-1,9) – аңлый, русча жавап бирә.

1. “Минем өем” проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.

Дидактик үен. “Бу кем?” (I вариант)

(Лексика: эти, эни, кыз, малай, эби, бабай)

Үен эчтәлеге: Өй рәсеме. Өй тирәсендә гаилә әгъзалары рәсемнәре (комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр). Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый: Бу кем? (“Эни”...).

Дидактик үен “Кем юк?” (II вариант)

(Лексика шул ук). Үен шул ук рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче бер рәсемне алып куя. Баладан сорый: “Кем юк?” (“Эби”...)

Үенни интерактив тактада да, бала белән бала арасында диалог формасында да үткәреп була)

Дидактик үен “Кәрзиндә нәрсә бар?”

(Лексика: ипи, алма, сөт, чәй)

Үен эчтәлеге: Мияу кәрзин белән ашамлыклар алып килгән. Мияу ашамлык муляжларына күрсәтә, исемен сорый: “Бу нәрсә?” (“Алма”...)

Дидактик үен “Нәрсә юк?”

Мияу бер ашамлык муляжын яшереп куя: “Нәрсә юк?”. Бала нәрсә юклығын әйтергә тиеш. (“Алма”...) Үенни рәсемнәр кулланып та үткәреп була.

Дидактик үен “Мин әйтәм, син күрсәт һәм әйт”

(Лексика: эти, эни, кыз, малай, эби, бабай; куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи, ипи, алма, сөт, чәй).

Үен эчтәлеге: Балага уенчык яисә уенчык рәсемнәре бирелә. Бала, тәрбияче әйткән уенчыкны яисә уенчык рәсемен табып күсәтергә һәм исемен кабатлап әйтергә тиеш.

Дидактик үен “Исемен әйтсәң бирәм”

(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, песи)

Уен эчтәлеге: Тәрбияче өстәлендә уенчыклар яисә рәсемнәр. Тәрбияче балага уенчыкны(рәсемне) күрсәтә, сорый: "Бу нәрсә?" - "Алма"... ; "Бу кем?"-"Әти"... Бала уенчык исемен дәрәс әйтсә аңа уенчыклар, яисә таратма рәсемнәр бирелә.

Дидактик уен "Серле янчык"

(Лексика: куян, аю, туп, машина, курчак, эт, пәси)

Уен эчтәлеге: Балага уенчыклар күрсәтелә, исеменәрен әйтәп янчыкка салына. Бала янчыктагы уенчыкны капшап исемен әйтә, алып күрсәтә.

Дидактик уен "Әйе-юк"

Сүзнен дәрәс үзләштерелүен тикшерү йөзәннән (аңлап яки аңламыйча әйтү) төрле вариантта сораулар бирелә: "Бу нәрсә?" - "Аю"...; "Бу аю?" - "Әйе, аю"...; "Бу куян?" - "Юк, пәси"...

Югары балл (2,7-3) — сүз байлыгы житәрлек, уенчык, әйберләренә үзлектән, аңлап дәрәс күрсәтә, исеменәрен әйтә.

Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-2) - аңлый, русча җавап бирә.

2. Ягымлы сүзләр куллану ("исәнме", "сау бул", "рәхмәт").

Ситуатив күнегүләр:

а) Ситуатив күнегү "Куян аюга кунакка килә". Ул ишектән кергәндә аюга нәрсә әйтә? (Ничек исәнләшә?), "Исәнме аю".

б) Ситуатив күнегү "Куян аюда кунакта булды". Ишектән чыгып киткәндә куян аю белән ничек сабуллаша? (Нәрсә әйтә?) "Сау бул, аю".

в) Уен ситуациясе "Кунак сыйлау". Акбайда (Мияуда) кунакта.

Тәрбияче Акбай (Мияу) ролендә. Ул баланы, ашамлык, җиләк-җимеш (алма, груша, банан һ.б.) муляжлары белән "сыйлый". Тәрбияче баланың "рәхмәт" әйтә белүен билгели.

г) Уен ситуациясе "Дустыңны сыйла". Балаларны парлаштырып бер-берсен сыйларга тәкъдим итү. Рәхмәт әйтә белүләрен билгеләү.

д) Ситуатив күнегү "Акбайга ("Мияуга", "Курчакка", "Дустына") уенчык бүләк ит".

Югары балл (2,7-3) - бала ситуацияләрдә ягымлы сүзләренә урынлы куллана.

Уртача балл (2-2,6) - тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

Уртачадан түбән (1-2) - аңлый, сорауга җавапны русча әйтә.

3. Боерыкны аңлап үтәү һәм куллана белү (кил, утыр, сикер, ю, аша, эч).

1. Сүзле уен "Мин әйтәм - син эшлә" ("Командир").

2. Сүзле уен "Шаян уенчыклар" (Уен баланың боерыкларны аңлы рәвештә үтәвен тикшерү өчен бирелә. Уенның эчтәлеге: Тәрбияче уенчыкка боерык бирә, мәсәлән: Утыр! Ә уенчык "ашый" башлый. Бала боерыкны дәрәс итеп үтәп күрсәтә).

Югары дәрәжә (2,7-3) - бала боерыкны аңлап, дәрәс үти.

Уртача дәрәжә (2-2,6) - ялгыша.

Уртачадан түбән дәрәжә (1-2) - татарча аңламый, боерыкларны үтәми.

4. Тирә-юньдәге предметларның сыйфат билгеләрен, күләмен белдерә торган сүзләренә аңлап сөйләмдә куллану.

Дидактик уен "Уенчык нинди?" (зур, кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур).

Уен эчтәлеге: зур-кечкенә уенчыклар күрсәтелә. Тәрбияченең "Нинди?" соравына бала уенчыкның исемен сыйфат билгесе белән әйтергә тиеш.

-Нинди курчак? - Зур (кечкенә, чиста, пычрак, әйбәт, матур) курчак.

Эш дэфтэрэндэге 11 нче биремне кулланып була.

Дидактик уен "Туп, күрсэт һәм әйт" (чиста, пычрак).

Комплекттагы күрсәтмә рәсемнәр кулланып үткәрелә. Тәрбияче әйткән рәсемне бала табып күрсәтә, әйтә. ("Чиста туп", "Пычрак аю"...).

Эш дэфтэрэндэге 13 нче биремне кулланып була.

Дидактик уен "Курчакка бүләк".

Тәрбияче зур курчакка- зур туп, кечкенә курчакка- кечкенә туп бүләк итәргә куша. " Мә, зур туп ", "Мә, кечкенә туп".

Дидактик уен "Дөрес сана".

Санау күнекмәләрен билгеләү (1-5 кадәр). Тәрбияче уенчылар, муляжлар санарга тәкъдим итә. Төркемдәге балаларны да санарга була. "Ничә малай?", "Ничә кыз?".

Дидактик уен "Ничә?".

Санау күнекмәләрен тикшерү өчен шулай ук, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәрне дә кулланып була.

- Ничә туп? - Биш туп.

Югары дәрәжә (2,7-3) - әйберләренң сыйфат билгеләрен, күләмен исем белән кушып дөрес әйтә.

Уртача дәрәжә (2-2.6) - 1-2 билгесен әйтә.

Уртачадан түбән дәрәжә (1-2) - әйберләренң билгеләрен, күләмен рус телендә әйтә.

5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сарап алу, тәкъдим итү, инкарь итү, раслау).

1. Уен ситуациясе "Әйдәгез танышабыз".

"Син кем?" сорагына аңлап жавап бирүе билгеләнә. К нам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться: -Исәнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля (Коля). -Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай (әйе, мин кыз).

Уен ситуациясе "Кунак каршылыбыз".

а) Тәрбияче: К нам идут гости.

Спроси. "Кто там?". "Кем анда?" - Мин әби (бабай).

"Позови бабушку (дедушку)". - Әби (бабай) кил монда.

"Поздоровайся с бабушкой (дедушкой)" - Исәнме, әби (бабай).

"Спроси у бабушки (дедушки) как дела?" - Әби (бабай) хәлләр ничек? - Әйбәт, рәхмәт.

"Предложи бабушке (дедушке) сесть". - Әби (бабай) утыр.

"Предложи бабушке (дедушке) пить чай" - Мә, чәй, эч.

Скажи: "До свидания!" Сау бул, әби! (бабай).

б) Балага "кунак" белән исәнләшергә, хәлен сорарга, чакырып утыртырга, сыйларга ("аша,эч") һәм сабуллашырга тәкъдим ителә.

Эш дэфтэрэндэге 3 нче биремне кулланып була.

Уен ситуациясе "Кунакларны сыйла".

Угости Акбай хлебом, Мияу молоком.

-Мә, Акбай ипи, аша. - Рәхмәт.

-Мә, Мияу сөт, эч. - Рәхмәт.

Эш дэфтэрэндэге 16 нчы биремне кулланып була.

Уен ситуациясе "Бер - береңне сыйла".

(Ашамлык муляжлары кулланып)

"Угости яблоком".

- Мә, алма, аша. - Рәхмәт.

"Спроси, яблоко вкусное?"

- Алма тәмле? - Әйе, тәмле.

Эш дәфтәрәндәге 6 нчы биремне кулланып була.

Уен ситуациясе "Уенчыклар илендә"

1. Ты пришел в магазин игрушек. Попроси игрушку, которая тебе нравится.

-Куян бир (әле).- Рәхмәт.

2. Предложи поиграть с игрушкой.

- Мә, туп, уйна. - Рәхмәт.

3. Позови друга, предложи помыть игрушку.

-Коля, кил монда. - Мә, туп, ю.

4. Поменяйтесь игрушками. Попроси у друга игрушку, предложи ему свою .

- Коля, туп бир - Мә, туп.

- Рәхмәт.

Югары дәрәжә (2,7-3) - аралаша, сөйләм күнекмәләрен актив куллана.

Уртача дәрәжә (2-2,6) - тәрбияче ярдәмендә аралаша.

Уртачадан түбән дәрәжә (1-2) - аңлый, русча җавап бирә.

Уку елы ахырында зурлар, уку елы башында мәктәпкә эзерлек төркеме балаларының "Уйный-уйный үсәбез" проекты буенча татар телен үзләштерү дәрәжәләрен билгеләү.

1. "Уйный – уйный үсәбез" проекты буенча өйрәнгән лексиканы сөйләмдә куллану.

(Өйрәнгән темалар буенча биш – алты рәсем яисә предмет күрсәтелә, татарча исемнәрен әйтергә кушыла)

Дидактик уен "Бу нәрсә?"

(Лексика: аш, ботка, сөт, кашык, тәлинкә, чынаяк).

Уен эчтәлеге: Тәрбияче рәсемнәргә күрсәтеп сорый:

Бу нәрсә? ("Аш" ...)

Дидактик уен "Кәрзиндә нәрсә бар?"

(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).

Уен эчтәлеге: Куян кәрзин белән яшелчәләр һәм җиләк-җимеш алып килгән. Куян сорый: "Нәрсә бар?" ("Кәбестә" ...)

Дидактик уен "Нәрсә юк?"

(Лексика: кишер, суган, бәрәңге, кыяр, кәбестә, алма).

Куян бер яшелчә муляжын яшереп куя: "Нәрсә юк?". Бала нәрсә юклығын әйтергә тиеш.

Уенны рәсемнәр кулланып та үткәргә була.

Дидактик уен "Дәрәсен айт".

(Лексика: күлмәк, чалбар, сарафан, өстәл, урындык, карават).

Уен эчтәлеге: Балага рәсемнәр бирелә. Бала рәсемнәренң исем атый һәм күрсәтә.

Югары балл (2.7-3) — сүз байлыгы җитәрлек, яшелчәләр, савыт-сабалар, киёмнәр, өй җиһазлары атамаларын аңлап дәрәс күрсәтә, исемнәрен әйтә һәм куелган сорауларга җавап бирә.

Уртача балл (2-2,6) - сүз байлыгы бар, кайбер сорауларга тәрбияче ярдәмендә җавап бирә.

Уртачадан түбән балл (1-2) - аңлый, русча җавап бирә.

2. Ягымлы сүзләр куллану (“Исэнме”, “Сау бул”, “Рәхмәт”, “Исэнмесез”, “Сау булыгыз”).

Ситуатив күнегүләр (уртанчылар төркемендәге ягымлы сүзләр бүлеген кара):

- а) Поздоровайся с Акбаем.
- б) Спроси как дела у Акбая.
- в) Скажи спасибо Акбаю. Спроси как дела.
- г) Попрошайся с Акбаем.
- д) Поздоровайся с воспитателем, Мияу и Акбай.
- е) Попрошайся с воспитателем, Мияу и Акбай.

Югары балл (2,7-3) — бала сөйләмдә ягымлы сүзләрне урынлы куллана.

Уртача балл (2-2,6) – уен ситуацияләрен тәрбияче ярдәмендә төзи.

Уртачадан түбән балл (1-2) – аңлый, җавап бирә алмый.

3. Боерыкны бирә белү (кил, утыр, сикер, уйна, ю, аша, эч, ки, сал).

Балаларның боерыкларны бирә белү күнекмәләрен тикшерү. Балалар бер-берсенә боерык бирәләр. Саша, аша! – Саша ашау хәрәкәтләре күрсәтә. Алга таба Саша үзе башка балага боерык бирә һәм шундый тәртиптә дәвам ителә.

(Лексика: кил, утыр, сикер, ю, аша, эч, уйна, ки, сал).

Югары балл (2,7-3) – 8-9 сүз.

Уртача балл (2-2,6) – 5-6 сүз.

Уртачадан түбән (1-2) – 1-2 сүз.

4. Уен ситуацияләрендә үзлектән сорау бирә белү. (Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

1. Сюжетлы-рольле уен “Кибет”

Балаларга рус телендә кибет уены үткәрү аңлатыла һәм өч төп сорауны куя белүләрен максат итеп куясың. Уен яшелчә, киёмнәр, савыт-саба, өй җиһазлары рәсемнәре кулланып үткәрелә.

(Лексика: Нәрсә кирәк? Нинди? Ничә?).

Дидактик уен “Нинди?”.

Тикшерүдә сорауларны аерым кулланып та үткәрергә була.

Әйберләрен билгесен ачыклау өчен бирелә торган сорауга аңлап җавап бирү һәм ул сорауларны үзлектән куя белү.

(Лексика: нинди? кызыл, сары, яшел, зәңгәр).

Дидактик уен “Ничә?”.

Санау күнекмәләрен билгеләү (1- 10 кадәр).

Дидактик уен “Дәрес сана”.

Тәрбияче уенчылар, муляжлар, укыту методик комплектындагы күрсәтмә рәсемнәренә санарга тәкъдим итә. Балалар бер-берсенә сорау бирәләр һәм җавап бирәләр. Шулай ук, сорауны тәрбияче үзе дә бирә ала. “Ничә...?”.

Югары балл (2,7-3) – диалогта 3 сорауны да аңлап куллана.

Уртача балл (2-2,6) – диалогта 2 сорауны аңлап куллана.

Уртачадан түбән (1-2) – диалогта 1 сорауны аңлап куллана.

5. Аралаша белү (ягымлы сүзләр әйтү, чакыру, сыйлау, сорап алу, тәкъдим итү, инкаръ итү, раслау).

Уен ситуациясе “Әйдәгез танышабыз”.

“Син кем?” сорауына аңлап җавап бирүе билгеләнә.

К вам пришла новая кукла, она хочет с вами познакомиться:

Исэнмесез. Мин Алсу. Син кем? (Мин Оля яки Коля).
Мин Алсу, мин кыз. Син кыз? (Юк, мин малай).

Уен ситуациясе “Кунак каршылыбыз”.

а)Тәрбияче:

К нам идут гости. Спроси. “Кто там?”. “Кем анда?”

Мин Акбай.

Позови Акбая.

Акбай, кил монда.

б)У Акбая сегодня день рождение. Подари свою игрушку

Акбай, мә кызыл туп.

Рәхмәт.

в) Угости гостей супом или кашей.

Мә, аш (ботка) (аша).

г)Что бы съестть угощение попроси ложку.

Кашык бир.

Нинди кашык?

Зур, матур, зэнгәр кашык.

Рәхмәт.

Уен ситуациясе “Кибеттә”.

Бала белән бала аралашуы тикшерелә.

Исэнме! Хәлләр ничек?

Әйбәт, рәхмәт.

Аю бир.

Нинди аю?

Зур аю, чиста аю, матур аю.

Ничә?

Ике аю.

Мә, ике аю.

Рәхмәт.

Сау бул.

Югары балл (2,7-3) – бала сөйләмдә актив, үзлектән сорау бирә, яхшы аралаша.

Уртача балл (2-2.6) – сүз байлыгы бар, тәрбияче ярдәмендә аралаша.

Уртачадан түбән (1-2) – аңлый, русча жавап бирә.

В данном документе пронумеровано, прошито
и скреплено печатью

Л.З. Ганиева

СМК листа(ов)

Заведующий МАДОУ "Детский сад №394"

Л.З. Ганиева

